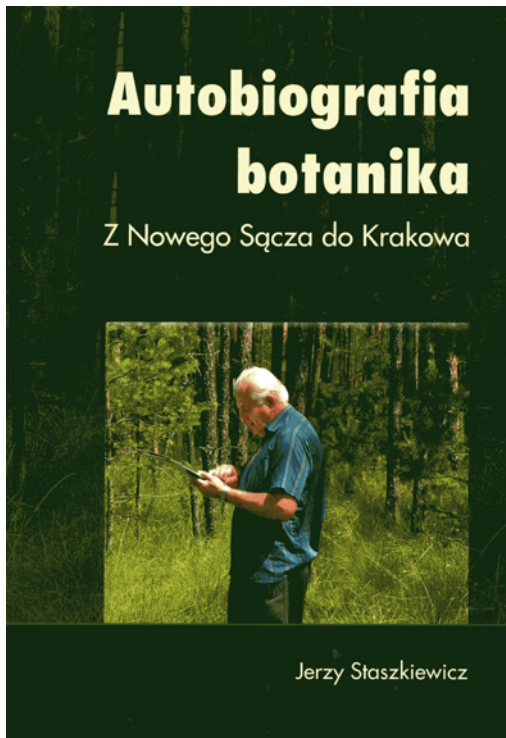

Wiadomości Botaniczne 60(3/4): 164–165, 2016

STASZKIEWICZ J. *Autobiografia botanika. Z Nowego Sącza do Krakowa*. Wydane nakładem własnym Autora, Kraków 2016, 439 str., liczne ryciny i fotografie czarno-białe i barwne. Miękką opr., format 24,0 × 16,8 cm. Brak ISBN.

zwyczaje, warunki życia w niewielkim mieście i okolicznych wsiach podgórskich i górskich – sprawy niezbrane obecnemu, młodemu pokoleniu.

Kolejne dwa rozdziały (8 i 9) są poświęcone studiom uniwersyteckim (biologia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego), które autor odbywał w latach 1949–1954. Pokazuje w nich, jak wyglądały studia w okresie stalinizmu, jak były one upolitycznione (liczne wykłady marksizmu-leninizmu). Charakteryzuje grono profesorów, pokolenie już nieżyjące, o wysokim autorytecie moralnym, które kształtowało postawy kilkunastoletnich studentów. Ukazuje też asystentów oraz liczną grupę koleżanek i nieliczną kolegów, rysuje, trudne na ogół, warunki życiowe braci studenckiej, podkreśla życie studenckiej grupy, wspólną naukę, wspólne wycieczki botaniczne i zabawy. Rozdziały te powinny być szczególnie interesujące dla obecnie studiującej młodzieży.

Dalsze rozdziały (10–17) są przeglądem pracy zawodowej/naukowej prof. Staszekiewicza zatrudnionego początkowo w Katedrze Systematyki i Geografii Roślin Uniwersytetu Jagiellońskiego, nieco później równocześnie pracującego na UJ i w Instytucie Botaniki Polskiej Akademii Nauk, a od roku 1968 już tylko w Instytucie Botaniki PAN. Z Uniwersytetem był prof. Staszekiewicz mocno związany, kształceniu studentów poświęcił formalnie lub nieformalnie około 20 lat. Na ponad 200 stronach spisana jest niesłychanie rzetelnie historia obu instytucji (UJ, PAN). Dowiadujemy się o badaniach naukowych, kontaktach międzynarodowych, szkoleniowych i naukowo-badawczych wyjazdach zagranicznych, wycieczkach botanicznych, różnego typu uroczystościach, rocznicach uniwersyteckich i instytutowych, o kierownikach poszczególnych Zakładów IB PAN i dyrektorach IB PAN. Szczególnie dokładnie omawia prof. Staszekiewicz trudne lata 80. XX wieku, wydarzenia w Instytucie Botaniki PAN na tle wydarzeń w kraju, powstawanie „Solidarności” w Instytucie, strajki, stan wojenny i jego skutki dla

To coś więcej niż autobiografia wybitnego polskiego botanika z Krakowa, który wniósł cenny wkład w rozwój systematyki i geografii roślin. Szczególnie cenne są badania zmienności drzew i krzewów Polski, Europy i Kaukazu.

W pierwszych siedmiu rozdziałach autor przedstawia swych protoplastów, swoje dzieciństwo oraz lata szkolne i harcerskie spędzone w Nowym Sączu w latach przed II wojną światową (1929–1939), w okresie okupacji niemieckiej (1939–1945) i w okresie powojennym (do roku 1949). Losy swoje i rodziny rysuje na tle wydarzeń historycznych. Opisuje też panujące wtedy

Instytutu, a także postawy moralne pracowników w tym czasie.

Rozdział 18 ukazuje działalność autora „Autobiografii” w Fundacji Botaniki Polskiej im. W. Szafera, jako przewodniczącego Rady tej Fundacji. W ramach „Fundacji” zostały wykonane przez autora i jego współpracowników opracowania botaniczne kilkunastu rezerwatów. Opisy roślinności i mapy roślinności aktualnej są częścią omawianego rozdziału, rodzajem popularno-naukowego artykułu. Są to niepublikowane materiały, mają więc wartość archiwalną.

Rozdział 19 („Na emeryturze”) ukazuje dalszą aktywność naukową autora oraz dalszy ciąg historii Instytutu Botaniki PAN.

Rozdział 20 („Spotkania po latach”) zamykają opowieści o spotkaniach z koleżankami i kolegami z lat szkolnych, harcerskich i studenckich.

Ostatni rozdział poświęcony jest rodzinie.

Tekst pisany jest żywym, poprawnym językiem. Strona ilustracyjna jest bogata, podnosi jeszcze wartość opracowania.

„Autobiografia” prof. J. Staszewicza jest ważnym dokumentem, opisem ponad półwiecznej działalności autora i krakowskiego środowiska botanicznego, jak również opisem warunków życia polskiej rodziny w latach przed II wojną światową, w czasie okupacji niemieckiej i w latach powojennych. Liczymy, że książka spotka się z dużym zainteresowaniem czytelników zarówno starszego pokolenia jak i pokoleń młodszych. Tak solidnie udokumentowanych opracowań jest niewiele.

Krystyna GRODZIŃSKA, Kazimierz ZARZYCKI